

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardii Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus Hvmanis. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censbris.
Prælectiones Theologicæ Posthvmæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Qvaestio XIV. De Qualitate satisfactionis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

26
Obiectio-
nes soluun-
tur.

Cur vo-
luntas Ada-
mi ex con-
digno va-
luerit po-
steris ad
damnatio-
nem.

Cur vnius
pro alio
possi con-
digne satis-
facere quo-
ad debitum
pecunia,
non ita pro
debito pene-

27
Qualis, &
in quo, fit
commissio
Sanctorum
in Ecclesia,

Dices Primò: Peccatum Adæ non erat infinita virtutis in ratione mali, & tamen ex condigno meruit omnibus priuationem gratiae & damnationem: ergo pari modo satisfactio vnius poterit alteri valere ex condigno.

Respondeo Negando Consequentiam: nam opus illud non solum erat Adami, sed etiam posterorum, qui in ipso virtute continebantur, quantum voluntas Adami censebatur esse posteriorum. Itaque ex condigno valuit omnibus ad damnationem, non ut erat opus Adami, sed ut opus totius posteritatis: satisfactio autem mea nō sic est opus alterius, pro quo satisfacere intendo, imò nec esse potest.

Dices Secundò: In Republica ciuili alter potest pro altero apud Principem condigne satisfacere: cur non etiam in Republica spirituali, id est, in Ecclesiâ apud Deum?

Respondeo: Si debitum sit pecuniarum, sic potest alter pro altero satisfacere: nam in tali solutione solum spectatur, ut tanta summa detur, siue à reo, siue ab alio nomine rei: cum enim alias nomine rei dat, ipse reus solvere censetur. Ratio est, quia pecunia potest perfectè transferri in ipsum rem, ut tam verè & perfectè fiat ipsius, sicut ante fuit alterius. Si autem debitum consistat in obligatione ad aliquam paenam positivam sustinendam (vt si reus damnatus sit ad exilium, carcere, flagella) non potest aliis pro eo condigne satisfacere, sed solum ex misericordia acceptatione Principis, qui condonat reo supplicium propter alterius preces, & afflictionem oblatam. Ratio est, quia opus satisfactorium alterius non potest ita in rei transferri, ut propriè fiat ipsius, sicut erat eius qui illud re ipsa sustinuit.

Dices Tertiò: In Ecclesiâ est communio Sanctorum: ergo ex condigno: alioquin erit imperfecta.

Respondeo: Sicut communio Sanctorum non postulat, vt alter alteri ex condigno mereatur, ita neque vt condigne satisfaciat. Sufficit enim ad hanc communionem, vt alter curam salutis alterius gerat, vt de bonis mutuis gaudent, de malis dolent, bona procurent, mala auertant; quod fit orando, suaque bona opera Deo pro altero offerendo.

Dices Quartò: Si satisfactio alterius alteri so-

lum valeat per modum impetrations: ergo non An Christi valet lege infallibili; quod videtur absurdum.

Respondeo Primò: Non est certum satisfactionem vnius valere alteri lege infallibili; nusquam fallibili, enim id habetur in Scriptura vel Traditione; nec villa ratio convincit: imò certum est, non valere alteri tantum, quantum valeret, si ipsem eam subiret; vt recte Medina quæst. 5: quod est signum non valere ex condigno, quando eam non subiret.

Respondeo Secundò: Negari potest consequentia: nam etiam contraria lege infallibili effectum habet remissionem peccatorum, non tamen ex condignitate.

Dices Quintò: Ergo Indulgentiæ non valebunt ex condigno: quod est contra communem Ecclesiæ sensum.

Respondeo Negando consequentiam: quia per Indulgentias non solum applicantur satisfactiones Sanctorum, sed etiam Christi; & etenim ex condigno valent.

DVBIVM II.

Vtrum satisfactio, quam alius pro alio suscipit, sit Sacramentalis?

R Espondeo: non esse: quidquid alii dixerint.

Probatur Primò: Quia satisfactio sacramentalis debet procedere ex virtute Clauis, id est, ex potestate Sacerdotali: hinc enim habet, quod fit sacramentalis; vt colligitur ex Concilio Tridentino sess. 14. cap. 8. Atqui Sacerdos, per potestatē Clauis non potest alteri imponere penitentiam pro pœnitente subeundam, sed solum ipsi pœnitenti: ergo pœnitentia illa non est sacramentalis.

Probatur Secundò: Quia pœnitentia sacramentalis imponi debet tum ad remedium & ad custodiā contra peccata futura, tum ad vindictam præteritorum: atqui satisfactio tua non est remedium, aut vindicta peccatorum alterius. Quod fit, vt quando pœnitens non potest implere pœnitentiam impositam, non teneatur eam curare per seipsum; & si cures, non ideo liberatur, quando rectè valuerit: neque illa per alterum impleta, alienam, sibi propter ipsi proderit, quā per modum impetratus, etiam consensu vel iussu Sacerdotis curatur per alium impleri.

Q V A E S T I O X I V .

De Qualitate Satisfactionis.

ARTICVLVS I.

Vtrum homo posset de uno peccato satisfacere, sine alio?

R Espondeo & Dico Primò: Non potest quis satisfacere pro uno peccato quoad culpam & paenam eternam, quin pari modo simul satisfaciat pro alio. Patet ex dictis supra q. 86. & 87. & hoc solum vult D. Tho. isto articulo.

Dico Secundò: Iustificatus potest satisfacere pro pena temporali vnius peccati, sic ut non fa-

tisfaciat simul pro pena alterius. Est etiam certum. Ratio est: quia diuersis peccatis diuersæ paenæ respondent, quarum una non est alteri connexa.

Petes: An ergo pro diuersis peccatis oporteat An quouis diuersis paenarum generibus satisfacere? genere sa-
tisfactio-

Respondeo: Si satisfactio consideretur, quatenus est satisfactio, & vindicta pro peccatis præteritis, sic quouis generis satisfactionis possimus peccato sa-
pro quo quis peccato satisfacere, nempe vel oratione, vel ieiunio, vel eleemosynis: quia quodlibet horum, si debite & quantum oportet usurpetur, sufficit ad quamvis paenam temporalem rediendum. Si autem consideretur satisfactio, quatenus est in

Quid spectare debet Con- fessor in penitentijs imponen- dis. quia

est in remedium contra futura, debet fieri diuersis operibus. Sacerdos autem in penitentijs imponendis utrumque spectare debet scilicet ut sint in vindictam preteritorum & in remedium futurorum, vt præcipit Concilium Tridentinum 14. cap. 8.

ART. II. III. IV. & V.

De his quatuor articulis supra dictum est q. 89. ubi ostendimus hominem in peccato mortifero, nec posse mereri, nec satisfacere; nec opera illa reuiuiscere ad meritum, aut satisfactionem charitatem superueniente, valere eamen ad temporalia beneficia impetranda, & ad preparationem animi ad iustificationem. Solùm super, est.

D. V. B. I. V. M.

Vtrum expiera satisfactione sacramentalis in statu mortifero valeat: & si non valeat, virum saltem reuiuiscat per penitentiam & charitatem superuenientem?

Respondeo & Dico Primo: Qui impler penitentiam iniunctam in statu peccati mortalis, eti satisfaciat præcepto Sacerdotis, non tamensatisfaciat pro debito penæ coram Deo. Patet ex rationibus suprà allatis q. 89. art. 6. Confirmatur Primo: Quia Sacramenta nihil profutur, qui sunt in statu peccati mortiferi sine cōtritione, vel penitentia disponente ad Sacraenta: ergo multo minus satisfactio prodest. Secundo: quia satisfactio non applicat Christi merita ad iustificationem, sed solùm ad remissionem penarum: atqui talis applicatio nullâ vim habet in eo, qui est inimicus: nā remissio penæ temporalis supponit amici-

Satis facit tamen præcepto con- fessoris.

3
Reuiuiscit illa satisfa- ctio per gratiam superuenien- tem.

tia, & remissionem culpe: est enim veluti cōplementum iustificationis, per quod omnis nequalitas tollitur. Satisfacit tamē præcepto Sacerdotis: nam sicut alijs plerisque præceptis satisficeri potest in statu peccati, ita etiam huic, præsertim cum actus virtutum, scilicet orationem, ieiunium, & eleemosynam, quibus fit satisfactio, extra gratiam praestare possimus: quo sit, vt iste postea non teheatur illam penitentiam repetere.

Dico Secundo: Probabile tamen est, hanc satisfactionem reuiuiscere per gratiam superuenientem, quamvis ea quia sponte assumitur, non reuiuscit. Ita Cajetanus Opusculo de Satisfactione q. 2. Petrus Soto lectione 2. de Satisfactione sub fine Victoria q. 201. & alijs complures.

Probatur Primo: Quia, eti sacramentalis satisfactio, dum impletur, non fit grata Deo ex opere operantis, est tamen grata ex opere operato: id est, ratione operis externi ex institutione Christi vim habentis; applicat enim Christi merita ad remissionem penæ temporalis: ergo habebit suam efficaciam, quando fuerit homo capax: sola enim incapacitas hominis impeditabat, quod minus illa Christi merita Sacramentali satisfactione applicata haberent effectum: sublatâ ergo hominis indignitate erunt efficacia, sicut dicunt est de alijs Sacramentis. Secundus est de satisfactione non sacramentali, quia haec solūm ex opere operantis potest placere: quando ergo operans displiceret, ipsa non potest esse accepta.

Probatur Secundo: Ecclesia numquam fuit sollicita, vt penitentes repeterent penitentiam, quam in peccato expulererunt: videtur ergo sentire, illam prodebet saltē post conversionem: aliqui monendi sufficiunt penitentes, vt rufum penitentiam iniunctam præstarent, ne post hanc vitam diras penas luant.

Q V A E S T I O X V .

De his, per que fit Satisfactione.

ARTICVLVS I.

Vtrum Satisfactione debeat fieri per opera penitentia?

Affirma- tur.

Respondetur Affirmatiue. Quod probari potest. Primo: Quia paſsim Scriptura, dum meminit penitentia, proponit opera penitentia. Secundo: Quia satisfactio fit in vindictam peccatorum: vindicta autem sonat penam. Tertio: Quia satisfactio compensat inæqualitatem, qua per peccatum inter Deum & hominem est inducta; ea autem inæqualitas in hoc consistit, quod homo plus sibi tribuerit, minus Deo: postulat ergo satisfactio, vt aliquid sibi in honorem Dei adimat, quod fit in inflictione penæ, quæ auferit homini bonum vtile, vel delectabile, sicut culpa auferit bonum honestum. Quartò denique, Satisfactione debet esse in remedium contra futura: optimum autem remedium est opus penale. Nihil enim tam cohibet a peccato committendo, quam penæ, cuius molestiam es expertus. Notandum tamen est, has ra-

tiones solūm conuincere opus penale esse maxime accommodatum, propriissimeque dici satisfactorium; & ideo ordinariè imponendum; non tamen, quin per alia opera meritoria etiam possit satisfieri. Vnde

Notandum est: Tribus modis posse nos satisfacere.

Primo: Debitam penam sustinendo; sicut satisfacit qui ob crimen plectitur capite: sic satisficit in Purgatorio. Sed hoc potius dicitur *satisfacere*, quam *satisfactio*: nam hic non habetur ratio patientia interioris, sed solūm externe perspectives.

Secundo: Merendo penæ condonationem: id est, *satisfacere*, que dupliciter. Primo: directe & immediate: vt dum quis in statu gratiae pro peccatis suis laboriosa & molesta facit opera; v.g. dum ieiunat, gerit cilicium, cubat humi, dat eleemosynam. Huiusmodi enim operibus, eò quod penalia sint, & sponte fusciantur, meremur directe maiorem penam nobis remitti. Nam illa promptudo quâ quis sibi infligit penam, vt alteri pro iniuria satisfaciat, pluris estimatur, quam si quadruplicet ab alio inflictam sustineret. Hęc propriè dicuntur *satisfac-*

Tribus modis possumus satisfacere.

Merendo penæ con- donationem.